¶ St
rico

...m libelli.

...ns/o clerice dicta libelli
...pastoris quisquis habere voles.
...s nunq̄ vel paucum rebus adhere
...hunc mundū spernens/celica sola pete.
O quanta mentis acie perpendere debet
Is qui pastoris accipit officium
Ne pro diuitijs curam sibi vendicet ipse
Et non vt populo dogmate subueniat
Crede tuo dabitur merces condigna labori
Apte si proprium rexeris ipse gregem
Illicitus si cecet amor te diuitiarum
Letheas ditis ingrediere domos.
Labitur ex vero si quis tuus agnus ouili
Ad christi caulam dulcius hunc reuoca
Uerus pastor oues ad summū ducat ouile
Terrenos cum artus spiritus exuerit.

¶ Tractatus qui stella clericorum inscribitur feliciter incipit.

Quasi stella matutina in medio nebule.i.peccatorum. Proprietates huius stelle matutine: possunt referri ad quelibet doctorem fidei.i.sacerdotem.et continentur in his versibus.
Lucis splendorem fert secum: fert quoque rorem
Ingens dat letum: vigilansque decens preit ipsum
Solem defectum lune comitans hyemisque.
Tempore lucescit cedens estate quiescit.
¶ Glosa. Lucis splendorem fert secum. vt ibi. Vos estis lux mundi. Fert quoque rorem.scz in predicatione. vt ibi. Tenebrosa aqua in nubibus aeris. Ingens est. vt ibi. Ecce sacerdos magnus. Dat letum.i.facit letum audientem predicationem: qui est in tenebris ignorantie. Vigilansque dr. vt ibi. Beatus seruus quem cum venerit dominus inuenerit vigilantem. Decensque dr.scz per bonam famam et honestam conuersationem. Preit ipsum solem.i.xpm/qui est verus sol iusticie. Sicut miles dominum suum precedit inimicos occidendo suo gladio acuto: vt mortui mundo/viuant xpo. Defectum lune comitans.i.sancte ecclesie per compassionem. Unde quis infirmatur et ego non infirmor. Hyemisque tempore lucescit.i.in tempore tribulationis apparet in calore fidei. Cedens estate quiescit.scz in vrente a feruore luxurie/et a ceteris viciis. Unde qui potuit transgredi et non est transgressus. Salomon. Memento creatoris tui.etc. Apostolus. Diuisiones ministrantium sunt in ecclesia dei: scz actiui/contemplatiui et prelati. Unusquisque in sua vocatione et in suo ordine vel ministerio vel officio intendat: vt virtuose et fideliter in vinea operetur. Unde Chrisostomus. Multi sunt prelati siue sacerdotes nomine: sed pauci sunt dignitate. Unde apostolus. Melius est esse paucos et vtiles/quam multos et inutiles. Lucas. Messis quidem multa: operarii vero pauci/scz fideles et veri. Hieronymus. Si charitas facit precium in rebus honestis: nihil carius deo et hominibus habentibus rationem bono et vtili pastore. Johannes. Pastor bonus animam suam ponit pro ouibus suis. Unde ter dictum est Petro. Petre amas me? Glosa. Amas me plusquam tuos cognatos et amicos: plusquam res tuas temporales: plusquam teipsum? pasce oues meas. Unde in euangelio. Qui amat animam suam plusquam me: non

est me dignus. Apl's. Erūt hoīes seipsos amātes. Illi dicunt seipsos amare: qui suū honorē et cōmodū plus diligūt ꝙ honorē dei. Augustin⁹ in libro de doctrina xpiana. Illi vere deū diligūt qui nihil aliud ꝙ vt nomen dei glorificetur exercent. Unde tā pauci volūt sustinere ꝑpter xp̄m paupTatē ꝯtemptū dolorē: sed cupiūt diuitias/honores ⁊ suauitates hui⁹ mūdi. Tales enim nō suscipiunt curas aīarū vel prelaturas ꝑpter onus vel propter iugū dn̄i: sed propter honorē. Cura enim animarū non debetur honori/sed oneri.

Multiplex enim est questio: quomodo sacerdos vel pastor curā suā intrauerit: vel quomodo ī ea vixerit: vel qualiter eā rexerit: vel patrimoniū crucifixi expēderit: vel ꝑpter quē finē eā susceperit: vel vt pascat gregē sibi cōmissum v̄bo ⁊ bono exēplo: vel vt pascat a grege. Uñ hoc nomē pastor diriuat ab hoc v̄bo pasco pascis: ⁊ nō a pascor pasceris. Uñ illud Hieremie. Pastores pascebāt se: ⁊ gregē meū nō pascebāt.

In vltima enim rōne reddenda dicit Joseph .i. xp̄s/qui est verus Joseph: fratrib⁹ suis: scꝫ pastorib⁹ ecclesiarū. Amen dico vobis/nō videbitis faciē meā donec adduxeritis fratrē vestrū minimū. Glosa. Qui minimū requirit non obliuiscit maiorē. Uñ illud. Sāguinē eius .i. aīam ei⁹ de manu tua reqrā. Grego. Tot mortib⁹ digni sunt negligētes pastores/quot negligunt aīas. Uñ videat qslꝫ pastor vel sacerdos quō curā suā intrat/vel quō eā regat/vel qualiter ī ea viuat vel ꝑpter quē finē eā susceꝑit / vel quō patrimoniū crucifixi (vt dictū est) expēdat ne a dn̄o ei obiiciat: in reddēdo rōnem yronice. Amice (scꝫ tēporaliū rex ⁊ nō aīaꝝ) quō huc intrasti? nō hn̄s vestē nuptialē .i. charitatē. qꝛ nō ꝑpt charitatē .i. deū (qui est vera charitas) curā tuā ītrasti/ vt gregē tibi cōmissū pasceres verbo ⁊ bono exēplo. sed vt pascereris ab eo .i. vt negligens ⁊ ociosus ⁊ viuēs luxuriose: ⁊ obmutescēte dicat dn̄s. Ligatis manib⁹/ne possit se defendere: et pedibus/ne possit fugere: proiicite eū in tenebras exteriores .i. cōtinuo ꝑpetue ardentes/ qꝛ plus dilexit lucrū tēporalē ꝙ aīarū/ ꝑ qbus fili⁹ dei mortē sustinuit. Et qꝛ hic vixit deliciose/ ⁊ tot⁹ suspirauit in p̄ctis/tot⁹ suspiret eternaliter in penis. Et quantū gl'iatus est in deliciis vite huius/tantū locū date ei in tormētis: ⁊ facite eum montē in inferno: et ardeatur vt oleum in flamma.

Unde Isa. Apportari te faciā sicut gallū gallinatiū: q̄ portatur de foro pedib⁹ sursum erectis ⁊ dimisso capite ⁊ decoquitur in olla: sic tu decoq̄ris in olla gehēnali variis cruciatibus/ vt pena correspōdeat culpe: q2 nō cātasti nō generasti: ⁊ cū aliis maior reputaris: sicut gallus gallinatius maior aliis.

Tum bñficiū alicui porrigit valde gaudet: sed nō querit primo q̄s sctōꝝ sit patronus in eccl'ia: sed quātū valeat in tpalibus. Vñ iā pauci curāt quō curā suā suscipiūt vel intrāt/ aut qualiter eā regāt/ vel in ea viuāt scðm deū: nec symoniā abhorrēt: sed heu iā in plurib⁹ dñatur. Greg. Si q̄s ea intentione gradus eccl'iasticos vel bñficia querit: vt inde habeat vite necessaria: hic ꝑuerso ordine vult celestia mercari. Lōge eni meli⁹ esset mēdicare vel arare vñ viueret. Vñ Jo. Qui nō intrat i ouile ꝑ ostiū. i. xp̄m. s3 ascēdit aliunde: ille fur est/ aut latro. Fur est/ furādo sibi virtutes ab aliis. Latro est occidēdo aias. Fur nō venit nisi vt furet/ mactet ⁊ ꝑdat. Furetur virtutes/ mactet corp⁹ ⁊ ꝑdat aiam in gehennē ignis.

Quilibet pastor ⁊ sacerdos in se tenet hr̄e tria: sc3 scientiā/ eloquētiā ⁊ bonā vitā. Scientiā debet hr̄e diuinoꝝ libroꝝ/ ac eoꝝ intelligentiā in q̄bus deū cognoscat/ se ⁊ alios. Vñ Bernardus. Multi multa sciunt/ seipsos autē nesciunt. Qui seipsum non cognoscit/ nihil scit. Hec est eni ꝓbatissima scientia inter phl'os seculares. dicūt eni. Cognosce teipsum. Nā Aug⁹. in li. de ciui. dei. ꝑfert sciētie celestiū/ terrestriū et infernoꝝ ꝓpriā cognoscere infirmitatē. Vñ ⁊ Ber. Dñe da mihi scire te/ cognoscere me/ diligere te. Eloquētiā debet hr̄e discretā: vt ea q̄ scit ⁊ intelligit aliis ꝑdicet: ne abscondat pecuniā dñi sui. i. sit canis mut⁹ in domo. i. eccl'ia. Unde Isa. Clama ne cesses ⁊ annūcia ppl'o meo scelera eoꝝ. Tullius. Melius est eloqui copiose ⁊ ꝓudēter/ q̄ aliq̄d sine eloquētia acuratissime excogitare. Idē. Eloquentia est sciētie recte ꝓferēdi ex cogitatiōe cū ornatu verboꝝ ⁊ pondere sentētiarū. Idē. Efficatius est audire q̄ audiri. Vñ Greg. In sciētia sacerdotis nec est venia nec excusatio. Daniel'. alibi Eze. Qui aūt docti fuerūt/ fulgebūt quasi splēdor firmamēti. i. solis. et qui ad iusticiā erudiūt multos quasi stelle i ꝑpetuas eternitates. Vñ apl's. Duplici honore honorandi sunt sacerdotes. Primo ꝓpter officii dignitatē. Scðo ꝓpter doctrinā: ꝑcipue

illi qui fideliter laborat in euãge. qr ordo fideliũ platorũ est precipim⁹. Vitã bonã tenet hec sacerdos: vt que ore pdicat ope cõpleat. Act. i. Cepit iesus facere et docere. Hiero. Quid enĩ aliud est bñ loq̃ aut pdicare et puerse viuere: q̃ pprio ore seipm ɔdẽnare. Orige. Qui aliũ nõ instruit: seipm docere nõ põt. Gre. Nõ in verbor splẽdore pdicator gl'ietur: sed in ope ṽtutũ. Hiero. Doctoris est lapsus manũ porrigere adiutricẽ et errãtib⁹ ostẽdere iter ṽitatis. Gre. Bonus doctor est q̃ humiliter seruat disciplinã: ⁊ p disciplinã nõ incurrit superbiã. Chryso. Vis bonus apparere circa vitã tuã: esto auster⁹: circa alior pctã esto benignus. Audiãt te. hoies parua mandantẽ et grauia facientem. Grego. Cuius vita despicitur: restat vt eius sermo contemnetur.

Quiuis enĩ pastor siue sacerdos sit sedul⁹ in cura sibi cõmissa: ⁊ in ambone fidelis pdicator: vt preco dñi vt paret dño plebẽ pfectã: in cathedra vt pius ⁊ discret⁹ iudex: in cõfessione mediator inter deũ ⁊ pctõrem. Vñ Chryso. Nõ erramus modicã penitentiã iniungẽtes. Nõne melius est pp̃ter mĩam reddere rationẽ/ q̃ pp̃ter crudelitatẽ. Nam vbi pater familias est largus dispensator eius nõ debet esse tenax. Sed deus est benignus: vt quid sacerdos austerus.

Sit etiã sacerdos hec pastor pius in afflictor cõpassione et hospitalitate ⁊ in elemosynarũ p posse largitione duplici: scʒ corporali ⁊ spũali. Spũali cõtinetur in hoc versu.
Corrigo/parco/precor/doceo/fero/consulo/solor.
Corrigo errantẽ: parco amicis: precor p inimicis: doceo insipientes: fero sustinentes: consulo pusillanimes: solor tribulatos. Corporalis continetur in hoc versu.
Colligo/poto/cibo/redimo/tego/visito/condo.
¶ Sũt etiã septẽ species elemosine. Pria est quã hõ sibiipsi dat. Vñ Salo. Miserere aie tue placens deo. Idẽ. Qui sibi nequã: cui bon⁹. Scda elemosina ponit supra pedes dñi quã dat ostiatim mẽdicãtib⁹ ⁊ pegrinis ⁊ hospitib⁹ in hospitio colligẽdo pp̃ter deũ. Vñ Esa. Frange esurienti panẽ tuũ. Aug. Elemosina est vnguentũ quo maria magdalena vnxit pedes dñi. i. paupes (q̃ sũt mẽbra ei⁹) vngebat. Tertia ponit in gremiũ dñi: que dat leprosis infirmis ⁊ captiuis pcipue inter paganos. Unde Eccle. Abscondite elemosinã in sinu pauperũ.

Quarta ponit in man⁹ dñi quā hō dat viduis ⁊ orphanis: ⁊ il lis quos pudet mēdicare: ⁊ q̄ magnū defectū sustinēt ꝑpt ho=norē tēporalē: ꝓcipue aūt quā dat amicis ⁊ cognatis ⁊ indigen tib⁹. Uñ illud. Et carnē tuā ne despexeris. Cato. Ignotū tu tibi noli ꝑponere notis. Quinta est q̄ ponit supra cor dñi: cū hō dimittit offensas sibi illatas v̄bis iniuriis ⁊ reb⁹ ablatis. Uñ dimittite ⁊ dimittet vobis. Sexta ponit in os dñi qñ q̄s offert ad arā ꝑ posse suo de reb⁹ iuste acq̄sitis vbi offert sacro sctm̄ corp⁹ dñi ꝑ salute viuorꝝ ⁊ mortuorꝝ. Et cū q̄s dat sacer=dotib⁹ elemosinā cuiuscūqꝫ ꝓfessionis vel ad calicē vel ad or=namentū ⁊ decorē dom⁹ dñi. Uñ apl's. Operemur bonū ad oēs dū tēpus habemus. maxime aūt ad domesticos fidei ⁊ docto=res. s. sacerdotes q̄ sūt illuminatores fidei. Septima est cū qua xp̄s tot⁹ vestit q̄ dat ꝑ mortuis q̄ sūt in purgatorio. Uñ in li. macha. Sctā ergo ⁊ salubris est cogitatio ⁊c. Sctā est ꝑ cōpas sione: salubris est ꝑ elemosinarū largitione. Uñ Math. Date elemosinā ⁊ mūda erūt vobis oīa. Daniel. Redime elemosi=nis pctā tua. Ber. Elemosina data in vita est lucerna q̄ illu=minat aīam ne cadat in tenebras eternas. Idē. O hō si ieiu=nas in hoc nō differs a diabolo: qꝛ ipse nūq̄ comedit: si vigilas ipse nunq̄ dormit: si ꝯtinēs es / ipse nunq̄ coit: si silētiū tenes ipse nunq̄ verbis defluit. in hoc solū maxime diabolū supas / si elemosinis operā prestas. Beda. Frustra adoratur⁹ man⁹ suas expādit ad deū q̄ eas ad subueniēdū ꝑ posse suo pauperi nō ostēdit. Apl's. Pietas ad oīa valet. Nā si q̄s lubricū carnis patit vapulabit: sed nō peribit. Hiero. Nō memini me legisse aliquē esse damnatū in hoc sclo q̄ vitā duxit liberalē. Grego. Nunq̄ est vacua man⁹ a munere: aut ꝑpt mun⁹ vbi est archa cordis repleta bona volūtate. Aug. Qui dat ꝓpter ꝑsentiū pu dorē vt interpellātis tedio careat rē ⁊ meritū ꝑdit. Uñ v̄sus. Da facie leta sine leticia faciet scꝫ tue. Si dederis ꝑdis rem meritūqꝫ rei. Apl's. Hilarē datorē diligit de⁹. Aug. Elemosi=na est res sctā: augēs ꝑsentia ⁊ minuens pctā: separās a demo=nib⁹ iungens angelis: ⁊ est quasi murus inexpugnabilis circa aīam. Tobias. Magna fiducia est elemosina corā deo oībus facientibus eam. Elemosina ab omni pctō liberat: ⁊ non sinit animā introire in tenebras eternas. Salomon. Sicut aqua extinguit ignē: sic elemosina pctm̄. Elemosina enim extinguit

ignem peccati/ignem ire dei/et ignem totius gehenne.

Iam dictū est de elemosina duplici: scȝ spūali ꝛ corporali/ꝛ de speciebꝰ eiꝰ cū auctoritatibꝰ ꝓbatis. Nūc dicendū est de suffragiis qbus sacerdos aiabus existentibꝰ in purgatorio tenet suffragari: quoꝝ elemosinis vsus est/et vtit quibꝰ aiabus purgādis in penis purgatorii annus ꝓ die statuit in penitentia in hac vita neglecta/vel nō per acta: q aie sunt tertia pars eccl'ie expectantes in purgatorio liberationē. Exemplū de filiis israel ꝑ desertū trāseuntibus .xl. annis qd .xl. diebus trāsissent si ꝯtra deū nō peccassent. Triplex eni dicit ecclesia scȝ in hoc mūdo militās/in celo triūphans/in purgatorio expectās (vt ꝓdictū est) liberationē: qbꝰ quattuor modis ꝑcipue pōt subueniri. Vñ vsus. Missa ꝑces dona ieiunia qttuor ista. Absoluūt aias quas purgās detinet ignis. Qui ignis ꝛ cetere pene purgatorii grauiores ꝛ acerbiores sūt q̄ oēs pene martyꝝ ꝛ oia gña tormētoꝝ q in hoc mūdo a tyrānis potuerit excogitari: ꝛ adinueniri qrū aiarū numerꝰ oim hoim viuētiū multitudinē excedit. Vñ Aug. Nescit q petit q purgatoriū petit. O deꝰ q̄ dulce erit in hoc sc'lo satisfacere. Dico q est grauius in purgatorio esse q̄ diu oculus pōt claudi vel apiri: q̄ illa pena quā habuit beatꝰ Laurētius in craticula. Vñ vna lachrima de puro corde ꝓlata: plus purgat q̄ decē anni in purgatorio. Cū inter duo mala minꝰ malū est eligendū. Vñ aie clamāt: vt Job. Miseremini mei miseremi mei: saltē vos amici mei: qr manꝰ dñi tetigit me. Duplex eni manꝰ in hoc loco intelligit. s. manus tangentis. i. in purgatorio aias purgās expectātes liberationē. et manꝰ damnātis. s. in inferno. Vñ machabeoꝝ. Scā ergo ꝛ salubris ꝛ cogitatio ꝓ defūctis exorare. Scā ꝑ cōpassionē caroꝝ: salubris ꝑ elemosinarū largitionē et orōnē fideliū. et ꝑcipue sacerdotū qbus cōmittunt aie: qr elemosine sunt cibꝰ aiarū: oratio vero potus: ieiunia fideliū magna refectio ꝛ cōuiuiū: ꝑegrinatio caroꝝ: penarū alienatio et ereptio. Indulgentia vo eis data ꝓdest ꝓut hic meruerāt dū viuerent. Vñ legit in cōmendationibꝰ aiarū. Deꝰ cui soli cōpetit medicinā prestare: post mortē. i. indulgētiā. qr ibi aie sunt de foro eccl'ie expectātes liberationē. s. in purgatorio: qs manꝰ dñi tetigit: vt dictū est. Pre oibus aūt remediis qbꝰ aiabus existentibꝰ in purgatorio pōt subueniri missa ꝑcellit.

Gre. O quantū ꝛ viuificū donū dei: qꝛ nūq̄ diuina celebrant mysteria/ quin ibi ꝯcurrāt duo virtuosa opa: scꝫ vni⁹ pctōris cōuersio: vel ad min⁹ vnius aīe de purgatorio liberatio. Vn̄ caueant heredes parentū ꝛ caroꝝ mortuoꝝ cōmissarii testamētoꝝ: ꝛ maxime sacerdotes ꝛ ceteri q̄bus aīe cōmittunt vel quoꝝ elemosinis vsu sunt vel vtunt: ne aliquo mō eis hec remedia subtrahāt vel differāt: qꝛ eoꝝ viaticū est: qꝛ ꝓ furto ꝛ sūmo sacrilegio eis reputat: qꝛ p̄mo mortaliter peccāt in deū qui eas sanguine suo redemit. Scđo in scōs ꝛ in oēs angelos de quoꝝ collegio sunt dū liberant. Tertio peccāt in oēs aīas existentes in purgatorio: quia impediunt earū absolutionē. Quarto peccāt in oēs xp̄ianos viuos ꝓ quibus aīe liberate a penis orarent ꝛ intercederent ad deū. Pro quibus negligentiis tales si nō satisfacerint in presenti/ grauiter punientur: et in futuro seculo damnabuntur.

SEquitur (vt supradictū est) vt quiuis pastor sit sedulus et fideliter sollicitus pro grege sibi cōmisso: scꝫ ꝓ viuis et pro defunctis ꝛ nō psonarū acceptor: quia xp̄s generaliter vno eodē q̄ precio. i. sanguine oēs redemit vt mereant a dn̄o directe cōmendari dicente. Euge serue bone: quia sup pauca fuisti fidelis: supra multa te constituam.

QUo ergo ordine cēset ille q̄ semp absens est a cura sua: nec preest vt pastor nec regit vt mercēnarius. In illo estimo ordine in quo null⁹ ordo/ sed sempitern⁹ horror inhabitat. Ber. Miror clericos aliud esse q̄ qđ apparēt in vestitu et habitu: aut q̄tulū sunt clerici gestu ꝛ actu neutrū exercent: nec regūt se vt clerici deberēt: nec pugnāt vt laici iordināter: plures ex eis viuūt ꝯtra canones ꝛ statuta eccl̄ie: ꝯfundentes seipsos ꝛ totius clerici honestatē. Et qꝛ hic cū omibus pu[er]se viuētes morib⁹ ꝛ vita ꝑticipāt oi pena in futuro punientur. Vn̄ Orig. Vnūq̄dq̄ qđ est pctm̄/ hꝫ suū demoniū: ꝛ vnūq̄dq̄ demoniū/ hꝫ suū suppliciū. Attendite ergo o vos sacerdotes ad q̄d vocati estis electi ꝛ ꝯstituti (vt dictū est) ꝛ seruite deo in scītate ꝛ iusticia. Vn̄ ap̄ls. Nō eni vocauit nos dn̄s in imūdiciā: sed in scīficationē. Vn̄ idē. Hec est eni volūtas dei scīficatio vestra: vt sciat vnusq̄sq̄ vas suū. i. corp⁹ in scīficatiōe possidere: qꝛ ambulās in via imaculata. i. in castitate mētis ꝛ corporis hic mihi ministrabit in tāti corporis ministerio: ꝛ ego

dñs exaudiã eũ. Vñ Aug. Quid ꝓdest si castitas seruatur in corpore ⁊ mẽtis integritas intꝰ polluitur in mẽte. Cesarius. Virginitas in corpore nihil ꝓdest si charitas a corde discedat et humilitas. nec iã carnis integritas seruat̃: si animꝰ tumore sup̃bie corripit̃. Ber. Superbia castitas nõ est vera castitas: sꝫ ornatũ diaboli ꝓstibulũ. Aug. Aiaduertite o vos sacerdotes in quãta puritate ⁊ tremore debetis accedere ad istud sacrificiũ ad qđ xp̃s accessurus sãguinẽ sudauit pre angustia vbi ipse sacerdos mirabiliter ⁊ ineffabiliter obtulit. Vñ dicatis cũ ꝓpheta. In toto corde meo exquisiui te. Cor mundũ crea in me deus. i. restaura: ⁊ sp̃m rectũ innoua in visceribus meis. vt te ꝑfecte diligere ⁊ digne laudare merear.

Quid ergo dicendũ eẽ de sacerdotibꝰ manifeste cohabitantibꝰ cũ mulieribꝰ/ vel adulteris/ vel fornicantibus vel ꝓprias oues violantibꝰ/ vel ebriosis/ vel lasciuis/ ⁊ secularibꝰ pluribꝰ negociis ⁊ vanitatibꝰ implicatis. Cõmittimus enĩ cõscientiis eꝝ ⁊ eoꝝ prelatis. Hiero. Alieni erroris nõ est nostrũ reddere rationẽ sed ꝑlatoꝝ. Ber. Integritatis tue sis diligẽs explorator nõ aliene. Quid ergo de illis iudicandũ est qui sponsam xp̃i violant. Hiero. Sicut scelestius est sacro sanctã ecclesiã temerarie destruere q̃ domũ plebeiam. ita scelestius est sponsam xp̃i violare q̃ sponsã ꝓximi. Glosa sup̃ leuiticũ. Cũ diabolus sup̃ oĩ pc̃õ gaudeat: maxime cõgaudet fornicationi ⁊ maxime in sacerdotibus ⁊ religiosis q̃ sunt ministri altaris. Hiero. Acerbiora gehẽne tormenta sunt q̃bus fornicatores ⁊ adulteri debent̃. Idẽ. Quid tibi cũ mulieribꝰ tu sacerdos qui ad altare dei famularis in cuiꝰ loco stas. Dic sacerdos qui eisdẽ labiis oscularis filiũ virginis quibꝰ osculatus es filiam veneris/ o iuda osculo tradis filiũ hoĩs. Ber. O sacerdos corpus tuũ efficit̃ quotidie sepulcrũ xp̃i: quomõ ore tuo egredit̃ falsitas: p qđ ingredit̃ tanta veritas: scꝫ ipse xp̃s? Quomõ oculi tui aspiciũt vanitatẽ/ qui inspiciũt tantã veritatẽ? Quare manꝰ tue extẽdunt̃ ad illicita: q̃ tractãt tenentẽ oĩa? Quare te iniurgitas ebrietate: qui plenus esse deberes dei bonitate? Aug. Si sacerdos sit vas incõtinentie ⁊ libidinis iuxta filiũ virginis in altare statuet idolũ Veneris et cũ ore polluto ꝓfert verba canonis. Os enĩ eius amaritudine ⁊ dolo plenũ est. Quis enĩ oret cũ labiis: tñ in faciẽ expuit

saluatoris.et cũ presumit sumere corp⁹ dñicũ in os eius pol=
lutũ: leuius esset ei ꝙ proiiceret ipm in lutũ. Ber. Vere sacer
dotes q̃ in carne ambulãt/deo placere non possunt:q̃ placere
meretrici cupiũt ⁊ presumũt. Idẽ. Turpissimũ est man⁹ deo
dedicatas/⁊ sacro chrismate ꝯsecratas pudẽdis mulierũ tan=
gere:⁊ post hoc sacrosctm corpus dñicũ tangere. Canon. Nul=
lus ꝑsumat audire missam a presbytero quẽ ꝓ certo nouerit
hr̃e cõcubinã. Aug⁹.in decre.xl.c.de vita presbyterorũ: dicit
ꝙ plus placet deo rugit⁹ leonũ siue mugit⁹ boum/⁊ grumitus
porcorꝝ siue suũ:q̃ cantus in choro presbyterorꝝ cantantium
luxuriantiũ. Greg.in decre.xl.c. Si q̃s presbyter diacon⁹ vel
subdiaconus iacuerit in infamia fornicationis:inhibeo ei in=
troitũ eccl̃ie donec satisfaciat de mala fama sua deo et ppl̃o.
Et si nõ satisfaciat/inhibeo vobis ne aliq̃s vestrũ audeat au=
dire officiũ eius: q̃r oẽs bñdictiones eius cõuertũtur in ma=
ledictiones. Testante Malachia ꝓpheta. Maledicãt(inquit)
bñdictionibus vestris:quia man⁹ vestre plene sunt sanguine.
Ber. O q̃ temerariũ ⁊ q̃ nephariũ est pollutis manib⁹ tractare
filiũ virginis ⁊ ore sordido sumere. Que mẽs nõ rapitur ad
excessũ?q̃s oculus nõ erubescit?q̃s audit⁹ nõ terret?vbi mũ=
di preciũ ꝓiicitur in sterquiliniũ.i.in os imundi sacerdotis?
Mirũ est ꝙ talis tũc nõ veret angelũ dei stare iuxta se q̃ se=
cet eũ p mediũ. et tales bñ possũt vocari presbyteri susanne.
Aug. O tu indigne sacerdos noli plus me affligere peccãdo.
Plus eni me vuln⁹ pcti tui ledit:q̃ vuln⁹ lateris mei. Id. Ma=
gis delinquũt q̃ iã regnãte in celis ꝯtẽnũt peccãdo.s.indigne
corpus xp̃i tractãtes ⁊ sumentes/q̃ qui crucifixerũt eũ ambu
lantẽ in terris/nõ quasi crucifigẽtes/sꝫ quasi tãti sacramẽti
indigne ꝯfectores ⁊ presumptuosi ꝑceptores: q̃r illi semel deũ
crucifixerũt in terris: isti quantũ in eis est indigne tractãtes
et sumentes quotidie crucifigunt. Ambro. Qui indigne xp̃m
sumit:idem est ac si ip̃m interficiat. Aug. Melius est sp̃ualia
penitus omittere:q̃ indigne tractare vel tãgere. Idẽ. Inter
oia misericordie dei opera que ab initio impensa sunt saluti
hominũ/nihil mirabilius/nihil excellẽtius/q̃ pro mũdo cru=
cifixus est dñs. Leo papa. Magis admiranda est dei humili=
tas q̃ sua maiestas. Augustin⁹. Minima gutta sanguinis xp̃i
sufficisset ad redemptionẽ generis humani. Sed ideo maior

cōpia sanguinis eius data est: vt copiosior clarescceret christi affectus nos diligentis. Unde Bernar. Patet enim amor xpi nos diligentis: in vulnere lateris.

ATtende ergo o homo/ quātū ꝓ te datū sit: ⁊ maxime tu sacerdos q̄ corp⁹ ⁊ sanguinē tractas dn̄i. Timēdū vo est ꝙ dn̄s tales sacerdotes idignos (vt dictū est) nō exaudiat: sed magis eū ad iracūdiā ꝓuocāt. Vn̄ illud. Prouocauerūt eum filii eius ⁊ nō filie. sed belial in sordibus. i. in pctis. ideo dn̄m nō placāt/ sʒ magis offendāt eū. Nā etiā loca sacra q̄ tangūt et calcāt: ꝙ diu sunt in pctis obstinati ꝯtaminār. Ber. Sacerdos sine offensa viuat: qui pro offensis iudicē deū interpellat ne offensū poti⁹ ad iracūdiā ꝓuocet ꝙ̄ cōpescat. Aug. Maius preiudiciū de⁹ in mūdo nō patit̄ ab hoibus viuētibus ꝙ̄ a sacerdotib⁹ carentib⁹ sciētia ⁊ bona vita. Idē. Plus placet deo vlulat⁹ canū vel lupoꝝ/ ꝙ̄ cant⁹ inimicoꝝ. i. clericoꝝ maloꝝ. Gre. Nihil est qd̄ tantū offendat ecclesiā dei: ꝙ̄ ꝙ indigni assumant̄ ad regimen aiarū. Vn̄ ꝑlati q̄dā nūc epis parū curāt quos iā ad ordines recipiāt vel admittāt/ vel q̄b⁹ in sacerdotes ꝓmouēdos man⁹ imponāt. Vn̄ laici iā clerū vilipēdūt: ⁊ claues eccl'ie mīme curāt: totāqʒ dignitatē sacerdotū: qr negligētes ⁊ ceci sūt duces eoꝝ: ⁊ ductores cecoꝝ. Apl's. Cauendū est ne cū aliis ꝑdicauerim: ⁊ ipse reprob⁹ efficiar. Predicant q̄dā nō mechandū: ⁊ ipsi mechant̄: nō furādū ⁊ ipi furant̄. ⁊c. Vicia tā verbis ꝙ̄ factis inordinate viuētes ꝑficiūt. Hec oīa ꝑdicta ꝑlatis cōmittim⁹ ⁊ eccl'iastice correctioni corrigenda.

O Uos ergo prelati et presbyteri/ in vobis pendēt anime vestroꝝ subditoꝝ vobis cōmissoꝝ. Presbyter dr̄ quasi prebens iter gregi sibi cōmisso: scʒ verbo ⁊ bono exēplo vite. etiā ꝓ posse tēporale subsidiū. et nō tm̄ q̄rat lucrū rerū tpaliū sed aiarū/ ꝓ quibus filius dei mortē sustinuit. Vn̄ dicit dn̄s. Quem perditā de manu pastoris requiram.

LEgitur in tertio libro regū. Cū regina Sabba in aula Salomonis esset ītuita ordines ministrātiū ad mēsam regalē: ⁊ oēm ornatā curie ⁊ familie: pre oibus laudauit ordinē pincernarū: erāt enim vnius habitus. Aula Salomonis significat ecclesiā: regina mēsam. s. sūmi regis. i. altare in quo ꝯficitur/ tractat̄ ⁊ sumitur: ⁊ fideliter ministrat̄ sacrosctm̄ corpus xpi. Cui mense diuersi sacerdotes seruiunt ⁊ angeli in=

finiti: qui dicunt virtutes celorum. ¶ Huius mense .s. altaris: sacerdotes sunt pincerne. Ideo debent esse vni9 habit9 .i. vnius scte conuersationis in aula summi regis: vt possunt dicere cum psalmista. In domo dni ambulauim9 cum consensu .i. in dei volutate. Qui pincernere .s. sacerdotes pre oib9 sunt electi & constituti ad diuina libamina infundenda et ad honore summi regis & familie .i. fidelibus propinanda. Vn eis dr p prophetam. Mundamini qui fertis vasa dni .i. pparate illi corda vestra in oi virtute & mundicia interius et exterius. Interius p charitate: exterius p bona fama & honesta conuersatione: vt digni sitis bibere de manu dni calice vini meri plenu mixto. Psal. Calix me9 inebrians q preclarus est. Canti. Bibite vinu qd miscui vobis: scz in mea passione sanguine & aqua de meo latere profluente & inebriamini vino mee dilectionis: no tn dico mero/sed meracissimo: scz illi9 vue de qua legit: vt biberet sanguine vue meracissimu .i. sanguine filii virginis itemerate. vue dico illi9 vitis q dixit: ego sum vitis vera: & pr me9 celestis agricola est. Nobilis est vinea in qua pr celestis agricola est. nobilis vitis filius dei est. nobiles palmites .s. apli. Nobile vinu eius cui9 sacerdotes sunt pincerne .s. illi9 sctissimi vini .i. sanguinis xpi qui profluit de torculari qd dns solus in ara crucis dum pateretur morte calcauit qui oibus/ scz sanguine vue predicte in eu credentibus propinaret meracissimu que assumpsit homo factus de mundissima carne gliose virginis marie.

Eya vos sacerdotes pincerne veri Salomonis .i. iesu xpi et camerarii & secretarii & dispensatores ministeriorum dei diligeter attedite i quo gradu & dignitate sitis constituti .s. sup oia bona dni. Vn Aug9. Quid potuit de9 plus facere sacerdotibus q seipm creare/tractare/sumere & ministrare: ergo redite ad cor & inspicite illud insigne priuilegiu vre dignitatis: Quinq3 eni sunt dignitates sacerdotu pre ceteris. ¶ Primo dr sacerdos: quasi sacris dotatus .s. sacris ordinibus: quia ipse est in summo gradu: qui est sacerdotiu. ¶ Scdo. quasi sacris deditus .i. sacramentis: ad sacrificada sacrameta. Na ipse sacrificat sacrosctm corpus dnicum: verbis/signis/prodigiis/& cetera sacrameta. ¶ Tertio dr quasi dans sacra. Dat enim baptismu/confessione/penitentia/indulgentia/eucharistia/bndictione/& extrema vnxione. ¶ Quarto sacerdos dr/quasi

sacrā docēs. Docet enī verbū sctī euāgelii: ꝛ articulos recte fidei. ¶ Quinto dꝛ sacerdos sacer dux: quasi ducatū pꝛebēs ꝛ iter pplo dei ad regna celoꝝ: verbo sane doctrine: ꝛ bono exēplo vite. Vñ ✠sus. Sacris dotatus: ꝛ sacris deditus: atqꝫ
Sacra docens: sacra dans: et dux sacer esto sacerdos.
¶ Bernar. Elegi mihi in sacerdotē dignū mansionis habitaculū in vase vitreo. quia licet vitrū de vili materia sit: tamen pꝛobat̄ clarius sup aurū ꝛ argentū. Sic qlibet sacerdos: q̄uis sit peccatoꝛ. tamē pꝛelucet oibus aliis rebꝰ / regibus ꝛ pꝛincipibus. ꝛ est dignioꝛ oī creatura. Vos estis genus electū / gens sctā / regale sacerdotiū / populus acq̄sitionis: nō solū tēpoꝛalis electionis / sed eterne pꝛedestinationis. Elegit autē vos dñs ante mundi constitutionē: qui nondū erati nisi pꝛedestinati.
¶ Et est notādū q̄ pꝛedestinatio nihil aliud est / q̄ gratie vel glīe pparatio: scꝫ gratie in p̄sentī: ꝛ glīe in futuro. Vñ Augꝰ. sup illo verbo / elegi ꝛ pꝛeelegi. O pꝛesbyter siue sacerdos: si deus sic te elegit / redde rationē villicatiōis tue / q̄d vel qđ in hoc sclo elegeris dū deus vltionē a te requiret: qꝛ scriptū est. Cui plus donauit / plus requiretur ab eo.
O Ueneranda sacerdotū dignitas: si digne ꝛ sacerdotaliter vixeritis: intra quoꝝ manus velut in vtero virginis et filius dei incarnat̄. O celeste mysteriū qđ p vos / pater ꝛ filiꝰ et spūssctūs: tam mirabiliter operat̄: q̄ vno eodēqꝫ momento idē deus q̄ pꝛesidet in celo in manibus vestris est sacrificiū. Gꝛego. Hoc tā insigni pꝛiuilegio stupet celū mirat̄ terra / veretur homo / hoꝛrescit infernꝰ / ꝯtremiscit diabolus / venerat̄ angelica celsitudo. ¶ Quid ergo retribuam dño pꝛo oibus que retribuit mihi. Verbi gratia.
Iste qui creauit me / dedit mihi creare se.
Qui creauit me sine me creatur mediante me.
¶ Quid ergo retribuā dño pꝛo tam singulari dono sacerdoti mihi impenso (qđ est datū optimū ꝛ donū pfectū) quasi dicat. Nescio nisi duo minuta: scꝫ coꝛpus ꝛ aiam. Coꝛpus in seruitutē: ꝛ aiam ī laudē. Vñ psalmista. Lauda aīa mea dñm / laudabo dñm in vita mea: psallā deo meo q̄diu fuero. ꝛc.

¶ Notandum pꝛo sacerdote.

CONsiderate ergo mirabilē vestre excellētie dignitatē / q̄ vos deꝰ nō solū pꝛe cetero genere honoꝛauit / sed etiā

pre cūctis creaturis: quas ad laudē ⁊ gloriā noīs tui creauit.
Unde dñs. Ego cōstitui te super gentes ⁊ regna/ vt euellas
pcti maculā/ ⁊ edifices corda hoim penitētiā agere volentiū:
et disꝑdas errores: ⁊ plantes virtutes in aīabus viuificādis.
Unde dñs. Ego vos elegi de mūdo et posui vos ad gratiam
vt eatis volendo/ ⁊ fructū afferatis fideliter operando/ ⁊ fructus vester maneat ineternū cōgregādo. Ber. Nullus fructꝰ
carior deo est ꝙ̄ fructus aiarū/ ꝓ quibꝰ mortē sustinuit filius
dei. Qui eni deo in oībus hoibus lucrantur aīas ꝑ baptismū
regenerāt/ ⁊ ꝑ ꝯfessionē ⁊ ꝑ penitētiā reuocāt: ⁊ eos sacramēto eucharistie cibāt. q. dicat: nullꝰ nisi sacerdotes. Malachie.
Labia sacerdotū custodiūt scientiā. l. dei: qꝛ angelꝰ dñi exercituū est. Angelus in cōuersatione: angelus in diuinarū grarū actione: angelus in ardore charitatis: angelus in subiectionis humilitate. Salua reuerentia angeloꝝ (quorū infinitus
est numerus) dico ꝙ maiores estis ꝙ̄ angeli: ⁊ ꝓcellitis dignitatem eoꝝ/ largo modo loquendo. Cui nāqꝫ angeloꝝ tradidit deus quod datum ēst sacerdoti: scꝫ Quodcūqꝫ ligaueris
suꝑ terram/ erit ligatum ⁊ in celis.

Nota due claues sunt: scꝫ sciētie ⁊ potestatis/ date a dño
beato Petro: ⁊ ceteris hoibus: nō oibus/ sed solis sacerdotibus ⁊ successoribus suis. Licet eni solus deus pctā remittat: tamen nunꝙ̄ vel raro sine suis ministris. i. sacerdotibus.
Quod potest ꝓbari ꝑ leprosos: quos cū dñs mūdasset/ dixit.
Ite ostēdite vos sacerdotibus ⁊ humiliter obedite: ⁊ dū irēt
mūdati sunt. ¶ Probari etiā pōt ꝑ lazarū quē cū dñs suscitasset a mortuis/ dixit discipulis suis. Soluite eum et sinite
abire: ⁊ quare ipse dñs nō soluit eū a vinculis cordis: q̄ soluerat eū a vinculis mortis: ⁊ quare nō iussit Mariā ⁊ Marthā
sorores eius soluere: vel iudeos cognatos eius q̄ erāt ei propiquiores debito naturali ꝙ̄ discipuli dñi. Per hoc euidēter
patet ⁊ ꝓbaꝛ ꝙ solis sacerdotibꝰ data est potestas a dño ligādi atqꝫ soluēdi. Ecce quāta dei benignitas ⁊ sacerdotū dignitas: qꝛ ipse dñs qñqꝫ ꝑ malos bonū operaꝛ: ⁊ hoc ideo ne claues eccl'ie a fidelibꝰ paruipēdanꝛ: qꝛ si aliqñ sacerdotes non
habēt ex merito/ tamē habēt ex officio dignitatis. Et si qs sacerdotū indignus sit (quod absit) hoc sibi/ nō tibi.

Ecce quanta potestas vobis sacerdotibus data est: quia

lingue vestre claues celi facte sunt. Bernar. O quantā dignitatē ꝯtulit vobis deus. Quāta est prerogatiua ordini sacerdotalis. Pretulit vos regibus terre: pretulit hūc ordinē oībus hoībus: imo (vt altiꝰ loquarꝫ) pretulit vos angelis thronis ⁊ dñationibꝰ. Sicut eni nō angelos/sed semen apprehendit abrahe ad faciendā redemptionē: sic nō angelis/sed hoībus: scꝫ solis sacerdotibꝰ corporis ⁊ sanguinis sui cōmisit ꝯsecrationē. ¶ Nota ꝙ ad quiqꝫ verba sacerdotis stantis ad altare dei ⁊ dicentis verba canonis. Hoc est enim corpus meū: quibus verbis dñs dedit vim cōficiendi in cena prelatis vel in lāceatione sanguine ⁊ aqua de suo latere ꝓfluente dicebatur. Hoc facite quotienscūqꝫ sumitis in meā cōmemorationē id est ob mei amoris memoriā: quā exibui in cruce passus pro vobis. Tūc eni (vt dicit Bernardus) celi celorū aperiuntur et ipse xp̄s qui est in sinu patris mox venire dignaꝫ in manꝰ sacerdotis cui virtutes celoꝝ deseruiunt/⁊ panis in altari in verū corpus xp̄i: ⁊ vinū in eiꝰ sanguinē cōuertitur ⁊ trāsmutatur: ⁊ sub modica forma panis totus velatur verus deus ⁊ homo. Unde Esaias. Uere tu es deus absconditus/scꝫ in hoc pane ⁊ medicina sub nebula. Psal. Mirabilia opera tua dñe scꝫ in hoc sacramento corporis ⁊ sanguinis tui: ⁊ anima mea cognoscet nimis: scꝫ credendo firmiter.

CUm ergo tante dignitatis sit sacerdos ꝙ creator sit sui creatoris et totius creature ipm perdere vel damnare incōueniens est. Uñ Isid. Sicut patrē interficere filiū ipossibile est: sic creatorē pdere creaurā incōueniens est. Sicut in eccl'ia reliqe sctōꝝ quoꝝ aīe in celis sunt ꝯdunꝫ: sic ipse deꝰ requiescit in corde digni sacerdotis. Augꝰ. Elegi ⁊ preelegi mihi cor digni sacerdotis i habitaculū dignū mee māsiōis tanꝙ in vase vitreo. Licet vitrū sit de vili materia. tñ splendidius est auro ⁊ argento: sic sacerdos ꝓlucet dignior ⁊ maior corā deo oībus hoībus/regibus ⁊ principibꝰ huius mūdi in sua dignitate. Uñ honorandi sunt sacerdotes qbus deꝰ tantā in mūdo pre oibus hoibus cōtulit gratiā ⁊ honorē. Uñ dñs. Qui vos audit/me audit: et q vos spernit/me spernit. Apl's. Qui vos conturbat. s. indebite iudiciū portabit quicūqꝫ est ille. zacha. Qui vos tāgit sacerdotes: offendit pupillā oculi mei. Et dñs in psal. Nolite tangere christos meos: quos ⁊ prophetas vo=

rat dn̄s. Et in prophetis meis nolite malignari.

LEgitur de Alexandro magno rege q̄ cū venit hierusalē ad expugnandū eam: occurrit ei sacerdos iudeoꝝ in ornatu pontificali. Quesiuit rex q̄s esset: ⁊ dictū est ei q̄ esset sacerdos altissimi. Ipse vero descendēs ab equo humiliter inclinando honorauit eū. Et si iudei per eū obtinuerūt gratiā regis: quantomagis sacerdotes xp̄ianoꝝ hui⁹ tp̄is honorādi sunt: q꞉ ipse de⁹ honorat in ipsis: cuius camerarii sunt ⁊ ministri. Salomon. Dabit illis sacerdotib⁹ electū dei domū: et sors in tēplo dei altissimi: sc꞉ sors duplex: grē ⁊ grīe. De sorte grē psal. In manib⁹ tuis sortes mee. i. ordo ⁊ vita electionis. De sorte glorie Daniel. Stabis in sorte tua in finem dierū. Sapi. Ecce computati sunt: sc꞉ sacerdotes inter filios dei: et inter sctōs sors illoꝝ est: sc꞉ sacerdotū. Merito ergo gaudete ⁊ bn̄dicite vos sacerdotes dn̄i dn̄o: laudate ⁊ superexaltate eum in secula. qui vos ad tantā gloriam elegit.

UEnit filius hoīs q̄rere ⁊ nō seducere: saluare ⁊ nō dissipare sicut mali p̄lati. de q̄bus Sapi. Durū est iudiciū his q̄ male intrāt. durius his q̄ postq̄ intrauerūt male viuūt. durissimū his q̄ male presunt. Tres eni sunt questiones: quō intrasti: quō vixisti: ⁊ quō rexisti. De p̄mo. Amice quō huc intrasti nō habēs vestē nuptialē. Si forte canonice intrasti: nō per precū violētias: nō per preciū: nō p̄ ꝯsanguinitatē. adhuc restat qua intentione: aut per charitatē: aut p̄ cupiditatē. Si propter deū: faciat que dei sunt. sicut q̄ venit ad forū: faciat ea ꝑpter q̄ venit. At ille obmutuit: q꞉ nō precauit sibi de hac questione: q꞉ oculus ei⁹ nō erat simplex. i. intentio. igit totū corpus erit tenebrosū. Vn̄ dn̄s. Mittite eū in tenebras exteriores. Scd̄a questio fit p̄ Isaiā. Tu quis es? quasi quereret quis hic? qualiter vixisti in eccl̄ia tua? Si nescis respondere sequit. Apportari te faciā quasi apportat gallus gallinacius: qui maior est aliis. Et maiores in eccl̄ia dei iā nihil faciunt: s꞉ minores. Tertia questio fit p̄ Ieremiā. Ubi est grex tuus qui datus est tibi pecus inclitū. i. valde gloriosum? Et ne credas deū posse dubitare de aliqua oue. dicit eni. Adhuc trāsibūt oues p̄ manus numerātis. Si igit nō solū ꝓ vobis: sed ꝓ singulis subditis oportet rationē reddere q̄ durissimū putas iudiciū erit oībus q̄ presunt? Tria sunt q̄bus optime diabolū

vincimus. Cardēs cogitatio: carnis mortificatio: & acuta orõ. De pmo psal. In meditatiōe mea exardescit ignis/quo fugas diabolū fulgura chorušcantē maxime: si meditationes sint de passione xpi. De scdo apl's. Castigo corp9 meū: & in seruitutē redigo. De tertio Aug. Oratio humilis diuinū pmeret auxi= liū. Christus dicit p Ezechie. ad platū. Speculatorē dedi te domui israel. i. laicis. Vñ valde necesse est vt sint lucidi pasto= res: qr nemo pōt in speculo speculari lutoso. Christus est sol: pastor debet esse luna: luna aūt nō habet lumē nisi a sole: ita sacerdos non debet recipere decorē a mūdo: sed tm̄ a christo. Itē sacerdos q̄ p nūmis celebrat: videt dicere cū iuda. Quid vultis mihi dare & ego vobis eū tradā? ergo nefas est vēdere dñm suū. Cogita q2 primus seruus venditor seipm suspēdit. Judas eni nūmos misit in templū. Peiores sunt sacerdotes qui denarios p q̄bus cantant mittūt in lupanar et in ventrē suū. Judas semel xpm vendidit/ & de hoc penituit. et tu forte multotiens vendidisti/ & nō penites: caue ne desperās teipm suspēdas. Ber. Venient ante tribunal iudicis audiet pplo2 accusatio & grauis allegatio quo2 vixerūt stipendiis: & nō di= luerūt eo2 pctā. Audi dñm dicentē. Vos comeditis pctā ppl'i. Et alibi. Pasce pasce: sed nō dicit vende vende. Itē o bone iesu videt cōtra te cōspirare vniuersitas ppl'i xpiani. Nā illi in psecutione tua sunt pmi: qui in eccl'ia vident gerere princi patū. Si quis de pplo deuiat: ille solus perit: sed sacerdotis error multos perire facit/ si etiā nō obest quantū pdest. Ber. O sacerdos corpus tuū efficit quotidie sepulchrū xpi. cur tūc per os tuū egredit falsitas: per qd̄ quotidie ingredit veritas: cur oculi tui vident vanitatē qui quotidie aspiciūt veritatē: cur manus tue extēdunt ad illicita & inania: q̄ tenēt tenentē oīa: cur te ingurgitas ebrietate/ qui totus plenus debes esse bonitate? Rogo ergo te vt fugias oēm vanitatē: ne in futu= ro 2dēneris per veritatē. Tāto vtiq3 grauius cades ab alto quanto excellētius polles dignitatis officio. Jd Ber. O dñe pastores tui mutati sunt in tonsores: agni in lupos: defenso= res in dissipatores: qui deberēt esse sobrii/ quotidie sunt ebrii: qui prelati/ pilati: qui casti/ incesti: qui pastores/ seductores. Nōne totiens repetitū est: petre amas me: pasce oues meas. quasi dicat. nisi me pfecte diligas. i. plusq3 te et tuos: non in=

tromittas de cura ista: nec tu sacerdos et maxime pastoꝛ pro
ouibus: ꝑ qbus effusus est sanguis meꝰ. Ber. Nō debet alioꝝ
ducatū suscipere: q̄ nō vult alios bene viuēdo p̄ire. Nullꝰ ita
vilipēdit officiū suū sicut clerici. Fabri ⁊ agricole mane sur=
gūt: sed nō ipi doꝛmiūt eni vsqꝫ ad meridiē. Ber. Ve sacerdo=
tibus miseris ꝓditoꝛibꝰ sociis ꝑ xp̄m iterū. i. quātū in eis est
crucifigūt: ⁊ sanguinē testamēti pollutū ducūt. Qui manibꝰ
pollutis: oculis impudicis: oꝛe venenato: coꝛde impudico: dū
ad reuerendū sacramentū non reuerenter accedūt/angelos
assistētes offendūt: ⁊ de singulari medicina sibi miserabiliter
acquirūt eternā dānationē. Cauete vobis p̄latuli: voꝛatoꝛes
vt catuli. Moꝛtē nō attēditis: q̄ fauoꝛē vēditis. Dant̄ nūmi:
ꝓcurant̄ puuli. s. idiote: irregulares excōicati/giezite/ebꝛiosi/
lusoꝛes: nunq̄ casti/semꝑ incesti. Ve vobis ve: ⁊ semꝑ ve.

DOminus trāsiens de hoc mūdo ad patrē ecclesiā (quā
suo sacratissimo sanguine redemit) fratribꝰ suis. s. sacer
dotibꝰ regendā cōmisit dicēs. Exiui a patre ⁊ veni in mūdū:
iterū relinquo mundū ⁊ vado ad patrē. vos oues meas custo=
dite/ ꝑ qbus sanguis meꝰ effusus est. Quanta sit dignitas sa=
cerdotalis: scꝫ officii ⁊ oꝛdinis audiamus ⁊ videamꝰ. Quātū=
cūqꝫ eni sit aliqs bonus: tn̄ nō pōt ꝯficere coꝛpꝰ xp̄i nisi oꝛdi=
natꝰ fuerit: vt officii sacerdotalis exibeat ministeriū. dei aūt
est officiū tribuere ⁊ bn̄dictiones. Vn̄ Aug. Sacerdotes non
ꝓpꝛia virtute bn̄dicūt: sed qꝛ xp̄i figurā gerūt: ⁊ ꝓpter eū qui
in ipsis est bn̄dictionis tribuūt plenitudinē. O sacrū ⁊ celeste
misteriū qd̄ ꝑ vos pater ⁊ filiꝰ ⁊ spūssctūs mirabiliter oꝑatur.
Credimus q̄ post deū nō est tāta gr̄a et p̄tās sicut est vestra.
Vn̄ Ber. Sup p̄tāte vestra ⁊ tā insigni pꝛiuilegio vestro stu=
pet celū: mirat̄ terra: ꝯtremiscit diabolus: abhoꝛret infernus:
veret̄ homo: venerat̄ plurimū angelica celsitudo/ q̄ vno eo=
dēqꝫ momento deꝰ qui p̄sidet in celo: in manibꝰ vestris est in
sacrificio. Sed vnde hoc dulcissime ⁊ piissime iesu vt sacerdo=
tes (qui sunt vt nos vermiculi ⁊ puluis ⁊ cinis) te p̄sentē hr̄e
mereant̄ pꝛe manibꝰ pꝛe oculis: qui totus ⁊ integer sedes ad
dexterā p̄ris: q̄ vniꝰ oꝛe momēto a solis oꝛtu vsqꝫ ad occasum:
ab aquilone vsqꝫ ad austrū pꝛesto es dn̄e. Certe nō ex debito:
nō ex merito: sꝫ ex volūtatis tue bn̄placito p̄parasti te in dul=
cedine tua pauperi deus. s. sacerdoti. Hec est vere celestis in=

dulgẽtia:hec est cumulata glīa: hec est vere supexcellẽs glīa: sacerdotẽ deū tenere in manib⁹:nullis angeloꝝ:nullis archā ghisteloꝝ:nullis spiritib⁹:ſꝫ hoībus:nō oībus:ſꝫ tm̄ ordini vestro cōmissam esse credimus celebrationẽ tāti mysterii:vt ꝯsecratus in sacerdotẽ prorsus idipm̄ cōficiat in altari qđ xp̄s in cena paschali cōfecit manib⁹ suis. In altari q̄ppe sacerdotū ore et manib⁹ ꝯficit xp̄i corpus:nō creatur:nō nascit: sed qđ totū in dextera p̄ris est:est totū in manibus:totū in ore sumentis: vnus in multis ⁊ diuersis. O sacerdos/tu es sacer dux/sacra docēs/sacrū dans. Sacer dux in exhortatione:sacra docēs in participatione carnis ⁊ sanguinis xp̄i: sacrū dans ꝓ deo exẽplū viuēdi ceteꝶ. Ut amplius mouearis. imo vt magis incalescas in amorẽ tui redẽptoris voluit xp̄s vt iugiter coleret per tuū mysteriū qđ semel offerebat in mūdi preciū:⁊ pennis illa victima viueret in memoria et semꝑ erit in glīa p̄ris. Vn̄ Moyses rogauit dn̄m quondā dicēs. Ostēde mihi teipm̄ dn̄e verū. Sed tibi nō solū ostendit:ſꝫ in manib⁹ tuis se totū tradidit. Delectari ergo debes o tu sacerdos:⁊ gaudere in sacramēto altaris:in cui⁹ ꝯfessione fidelis minister inuenit in medio patris ⁊ filii ⁊ sp̄ussc̄ti (astantib⁹ ex oī latere supnis ordinibus) sacramentū ꝗ nobile mysteriū: supexcellentis glorie. Videt ⁊ sentit sacerdos filiū dei fratrẽ suū amātissimū: cuius veraciter carnẽ ⁊ sanguinẽ tenet. Vn̄ psal. Narrabo (inquit) nomen tuū fratrib⁹ meis. Videt ⁊ sentit sp̄m sc̄m a p̄re ⁊ filio ꝓcedentẽ domesticū esse sociū factorẽ ⁊ dispensatorẽ suū: qꝛ ipse vere ꝯsolator est penitentiū/et aduocatus oīm in se sperantiū. Videt verū deū ⁊ sentit sp̄ualiter angelos ⁊ oēm celi celoꝝ cenatū sibi applaudentẽ: ⁊ vt conciuis eoꝝ ascribi mereatur. Ibiqꝫ celebrat familiare colloquiū īter deū ⁊ Moysẽ amicū suū.i. fidelẽ ministrū. Pensa igit iugiter/amplectere suauiter/repone fideliter/q̄d audis/q̄d agis/q̄d legis/q̄d tenes. Calix sepulchrū xp̄i: patena lapidẽ suppositū:corporale sudariū:substractoria corporalia lintheamina q̄bus inuolut⁹ fuit xp̄s significāt. Hostia quā vides nō est panis: sed caro ⁊ sanguis eius q̄ pependit in cruce ꝓ mūdi vita. Iā oculis tuis vides panẽ angeloꝝ qui nescit putrescere: nō vadit in secessum:ſꝫ ducet te in excessū:illuc reducet te vnde retraxit imaginẽ. Hoc itaqꝫ sacramētū ab eterno in celo repositū:sed dia=

volo penitus celatū: pphetis qbusdā reuelatū. sollicitudini s
sctitati vestre est traditū. & per oia donatū. Quis vidit talia:
videāt oculi ne mirentur: qꝛ oia sicut voluit fecit. O sacerdo
tes quantū est ꝙ in eleuatione manuū vestrarū: capita regū
inclinantur: ꝙ reges & regine vobis munera offerūt: Omnis
ecclia vos patres ꝯfitetur & expectat intercessores. In quoꝝ
ꝑuilegiati amoris premiū datū & dictū est petro. Pasce oues
meas: in singularitate ptātis datū est & dictū est aplis. Quod
cūqꝫ ligaueritis sup terrā. &c. Pensate quantū est hoc maximū
scꝫ si ad legationē angeloꝝ assensus hoim expectaret: quātū
ergo est si ad arbitriū hoim assensus iclinat angeloꝝ. Audite
vestri officii dignitatē/cautelā/ & cōstantiam/ cū dixit. Elegi
vos. &c. officiū: vt cū dixit eatis. cautelā: vt cū dixit fructū af=
feratis. constantiā: vt cū dixit fructus vester maneat. Vobis
etiā dictū est. Ite in vniuersum mundū. &c. Electi ergo estis
vt eatis: ergo periculosum est vobis stare: periculosius se=
dere: periculosissimū est iacere.

Recordor me legisse qđ accidit in burgūdia cū sacerdos
qdā veniret ad sinodū trāsiens p mediū nemoꝝ obuiā
habuit diabolū in figura hois trāsfiguratū: quē cū salutasset
tradidit ei litterā quandā clausam tradendā epo & vniuersis
rectoribus in illa sinodo cōgregatis: quā cū aperuisset eps in
ꝑsentia oim fecit legi. Tenor aūt illius lre erat iste. Rectores
tenebrarū rectorib⁹ ecclarū/ salutē. Mandam⁹ vobis ꝙ mul
tū diligimus vos: qꝛ quodcūqꝫ vobis cōmittit ad infernū cū
magnis glomerationibus destinatis. Itē alibi dictū fuit epo
ꝑuerso a xpo dno. Nō mihi reduces aias quas cū prauo exē=
plo damnificasti. Ber. Timeāt clerici ministri ecclarū q in
terris res sctoꝝ quas possident tā inique gerūt: vt stipendiis
que sufficere debeāt minime cōtenti: supflua qb⁹ egeni sustē=
tari deberēt impietate sacrilegii sibi detinēt: & in vsus supbie
atqꝫ luxurie victū pauperū ꝯsumere nō verent: duplici iniq=
tate peccātes. s. et ꝙ aliena diripiunt: & sacris in suis vanita=
tib⁹ & turpitudinib⁹ abutunt. Heu hodie nō pascūt pastores
oues/ sed seipsos ꝑpter qđ cōminatur eis dns damnationē.
Eze. xliii. Ve pastorib⁹ hierusalē: qꝛ pascebāt seipos nō oues
pascuntur a pastoribus a qbus pasci deberēt. Vn̄ Ber. Con=
uenit bonitas amabilē: scientia discibilē: disciplina mutabilē

reddūt: sciētia ⁊ disciplina bonitatē attrahūt: sciētia corrigit et disciplina pascit. Debet aūt q̄libet p̄latus ⁊ religiosus ⁊ clericus q̄ aliis preest sollicitus esse quō deo placeat in puritate ꝯscientie. Ber. Mādučare spūaliter corp⁹ xp̄i: est passionis ⁊ redēptionis ei⁹ attentius recolere sacra bn̄ficia ad sumendū suauiter in ꝯscientia ⁊ recolendū fideliter in memoria. Aug. Quotidie corpus xp̄i sumere: nō laudo nec vitupero. Hoc est signū sepe cōicandi cū de p̄ceptione hui⁹ sacramēti timor seruilis minuitur: ⁊ incendiū charitatꝭ plus augmētatur. Sed p̄ hoc aliqui retrahuntur cū de cōmunione deuotionē ⁊ ꝯsolationē singularē/ nō ita percipiunt prout eis bn̄placitū foret. Et hi magis sua/ q̄ȝ dei sui videntur querere.

O Venerāda sctitudo manuū sacerdotū. O felix exercituū. O mūdi vere gaudiū: vbi ima sūmis iunguntur: cū xp̄s tractat xp̄m: sacerdos dei filium: tibi delitie sunt esse cū filiis hoīm. Vn̄ petrus in canonica. Vos estis gen⁹ electū: regale sacerdotiū: gens sctā: ppl's acq̄sitionis. Aug. Vos estis (inquit) gen⁹ electū: nō solū electione tēporalis p̄latiōis: sed (vt spero) electiōis eterne p̄destinatiōis. Vn̄ apl's. Elegit eos ante mūdi ꝯstitutionē: qui nōdū erāt nisi p̄destinati. Aug. Quō elegit eos ante mūdi ꝯstitutionē: qui nōdū erāt nisi predestinādo? Gre. Predestinatio nihil aliud est q̄ȝ gr̄e p̄ntis: ⁊ gl'ie future p̄paratio. Aug. Quattuor eni req̄runt̄ ꝓprie ad p̄parationē gr̄e p̄ntis ⁊ p̄destinationē gl'ie future. Primū est volūtas tribuentis. Scd̄m est libertas volūtatis. Tertiū est p̄destinatio nō existētis. Quartū est meritū accipiētis. Alioquin nec gr̄a in p̄senti/ nec sequet̄ gl'ia in futuro. Vn̄ apl's. Quos p̄sciuit/ hos p̄destinauit: cōformes fieri imaginis filii dei. s. sacerdotis in tanti misterii ministerio. Jō. Quos p̄destinauit/ hos ⁊ vocauit: et quos vocauit/ hos ⁊ iustificauit: quos iustificauit/ illos ⁊ magnificauit. Glosa. In predestinatione est gr̄a: in vocatione potentia: in iustificatione leticia: in magnificatione gloria. Unde vos sacerdotes estis genus electum.

AUgustinus. O presbyter siue sacerdos: sicut de⁹ te elegit ⁊ preelegit/ redde rōnē villicatiōis tue/ quā vel qō tu in hoc sc̄lo elegerꝭ dū de⁹ electionē a te req̄ret nō est dubiū dare an sacerdos sit angel⁹ an diabolus. Si vixerit in castitate corporis ⁊ aīe ⁊ humilitate/ est āgel⁹: si vixerit ecōuerso/ est

peioꝛ diabolo. Et hoc eſt hoꝛribile valde malis pſbr̄is. O ſacerdotes ꝯſiderate vr̄e dignitatiſ dulciſſime excellētia: qꝛ dn̄s vos ditauit pꝛe oib⁹ creaturiſ. Honoꝛādi ſunt ꝙppe ſacerdotes: ꝗbus dn̄s tantā in mūdo pꝛe oibus cōtulit grām ⁊ honoꝛē.

SApiētia. Ecce cōputati ſunt .ſ. ſacerdotes īter filios dei/ ⁊ inter ſctōs ſoꝛs illoꝝ eſt .ſ. ſacerdotū. Merito ergo gaudete ⁊ bn̄dicite vos ſacerdotes dn̄i dn̄o: laudate ⁊ ſupexaltate eū in ſc̄la: q vos ad tantā dignitatē ⁊ grām elegit: ⁊ grās agite ei ꝓ tātis bn̄ficiis/ ꝑſentib⁹/ ꝑteritis ⁊ futuris/ et eternalibus/ tēpoꝛalib⁹ ⁊ ſpūalib⁹/ ⁊ rogate ſuppliciter dicētes. Cōfirma hoc de⁹ qd̄ operat⁹ es in nobis ꝑ imenſā grām tuā in pꝛeſenti: ⁊ pꝛeſta vt cū oibus nobis cōmiſſis ⁊ oibus fidelib⁹: ⁊ cū oibus ſctis ⁊ angelis tuis in futuro in regno celoꝝ ꝯfiteamur nomini tuo ſctō: ⁊ gloꝛiemur in laude tua ineternū.

DOmin⁹ noſter pontifex de veſtib⁹ ſacerdotalib⁹ miſticam (vt ſūmus ſacerdos) camiſiā induit in almo vtero ſcꝫ btē ꝟginis marie. Miniſtri ꝟo iudeoꝝ dederūt ei amictū alapis cōtextū. Herodes albā qn̄ illuſit eū alba veſte indutū. Miniſtri pilati cingulū qn̄ flagellis ceciderūt eū. Dederūt ei phanonē qn̄ ligauerūt ad colūnā ſtolā ſputis ꝯtextā. Caſulā qn̄ induerūt eū veſte purpurea dicētes Aue rex iudeoꝝ. Lanceā pꝛo baculo. Crucē ꝓ ſede ep̄ali. Spineā coꝛonā ꝓ infula. Clauū in pedib⁹ ꝓ ſandalis. Clauos in manib⁹ ꝓ anulo ⁊ cirothecis. Sicq; oꝛnatus pontifex noſter pꝛimo tēplū aſperſit: miſſam cātauit. Hely/ hely. Poſtea indulgentiā dedit dicēs. Pať dimitte illis ⁊c. Pꝛelati temere credūt ſibi cūcta licere. Credidit ⁊ cayphas oē nefas ſibi fas. Ve miſero mūdo: ve pꝛimo: veq; ſcdo: ve ꝑ pontificū dedec⁹ hoꝛrificū. Pōtifices muti: de iure ſuo male tuti. Quāuis coꝛnuti: nō audēt coꝛnib⁹ vti.

NOta ſex vicib⁹ fudit xp̄s ſanguinē ſuū ꝓ nobis. Pꝛimo in circūciſione: ⁊ hoc fuit nr̄e redēptionis initiū. Scdo in oꝛatione: ⁊ hoc fuit nr̄e redemptionis deſideriū. Tertio in flagellatiōe. Quarto in coꝛonatiōe: ⁊ hoc fuit nr̄e redēptiōis meritū: qꝛ liuoꝛe ei⁹ ſanati ſumus. Quinto in crucifixione: et hoc fuit nr̄e redēptionis pꝛeciū. Tūc eni que nō rapuit exſoluit. Sexto in lateris apertione: ⁊ hoc fuit nr̄e redēptionis ſacramentū: qꝛ inde exiuit ſanguis ⁊ aqua. Sanguis in remiſſionē pctoꝝ: ⁊ aqua ad lauacrū baptiſmi ſacrificandū.

¶ Finit ſtelle clericoꝝ.

¶ Impressum per me Winandum de Worde. Anno dñi. M.D.xxxi. xx. die mensis Octobris.

